

Dosarul nr. 2ra-1104/22
2-21109658-01-2ra-11082022

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (jud. Gh. Tocaiuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Garbuz, A. Ciobanu, Iu. Grosu)

DECIZIE

21 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Inspectoratul de Poliție Soroca,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Anatolie Bița
împotriva Inspectoratului de Poliție Soroca, intervenient accesoriu Viorel Ciumeica cu
privire la repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis
apelul declarat de Anatolie Bița și a fost casată hotărârea din 29 septembrie 2021 a
Judecătoria Soroca, sediul Central, fiind pronunțată o hotărâre nouă, prin care acțiunea
a fost admisă parțial,

constată :

La data de 21 iulie 2021, Anatolie Bița a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Inspectoratului de Poliție Soroca cu privire la repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că prin hotărârea din 12 aprilie 2021
a Judecătoria Soroca, sediul Central, a fost încetat procesul contravențional pornit în
privința lui, din motivul lipsei faptului contravenției. Hotărârea judecătorească a devenit
definitivă și irevocabilă, nefiind contestată de către presupusa victimă Iurie Dumitraș.

A menționat că la 08 februarie 2021, în privința sa, de către agentul constator
Viorel Ciumeica, a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenție în temeiul art.
69 alin. (2) din Codul contravențional (injuria), prin care i-a fost aplicată sancțiunea
contravențională sub formă de amendă în mărime de 15 unități convenționale,
echivalentul a 750 de lei, pentru faptul că la 20 ianuarie 2021, prin intermediul rețelelor

de socializare „Facebook”, l-ar fi numit pe Iurie Dumitraș cu cuvinte injurioase ce i-ar fi lezat onoarea și demnitatea.

Reclamantul a susținut că adresarea lui Iurie Dumitraș către Inspectoratul de Poliție Soroca este falsă și lipsită de suport probatoriu, iar procesul-verbal întocmit în privința sa de către agentul constatator Viorel Ciumeica este ilicit, neîntemeiat și lipsit de orice suport probatoriu. Din aceste motive a înaintat contestație asupra procesului-verbal cu privire la contravenție din 08 februarie 2021, prin care a solicitat instanței de judecată să constate că procesul-verbal a fost întocmit cu abateri de la normele legale și să înceteze procesul contravențional.

A invocat că, cuantumul sumei reparabile solicitate de la pârât constituie prejudiciul moral pentru suferințele sufletești avute, atât și stresul suportat, fiind purtat neîntemeiat prin instanța de judecată.

Reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor art. 19 alin. (1),(3), 1998 alin. (1), (2), 2036 alin. (1), (2) din Codul civil și a solicitat încasarea din contul Inspectoratului de Poliție Soroca în beneficiul său a sumei de 10 000 de lei în scopul reparării prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale agentului constatator Viorel Ciumeica.

Prin încheierea din 16 august 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu agentul constatator Viorel Ciumeica.

Prin hotărârea din 29 septembrie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, acțiunea depusă de Anatolie Bița a fost respinsă.

La 28 octombrie 2021, Anatolie Bița a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 29 septembrie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Centru și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia din 05 mai 2022 a Curții de Apel Bălți a fost admis apelul declarat de Anatolie Bița și a fost casată integral hotărârea din 29 septembrie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii. S-a încasat din contul Inspectoratului de Poliție Soroca în beneficiul lui Anatolie Bița suma de 500 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

La 22 iulie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Inspectoratul de Poliție Soroca a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Bălți și menținerea hotărârii din 29 septembrie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei și a pronunțat o soluție neîntemeiată.

Recurentul a menționat că instanța de apel, admițând parțial acțiunea intimatului, a făcut referire la prevederile art. 19, 2036 și 2037 din Codul civil și art. 384 alin. (2) lit. u) din Codul contravențional, însă, prin hotărârea pronunțată în cauza contravențională s-a dispus de fapt anularea procesului contravențional, fără ca instanța să se expună asupra existenței sau inexistenței faptei contravenționale, vinovăției sau nevinovăției lui Anatolie Bița, în hotărâre fiind enunțate numai temeiurile de nulitate a

procesului-verbal cu privire la contravenție, ca finalitate fiind constatată de fapt inexistența faptei contravenționale.

A susținut că Anatolie Bița urma să solicite prejudiciul cauzat în cadrul procesului contravențional inițiat, iar în momentul în care nu a beneficiat de aceste drepturi în cadrul procesului contravențional, aceste prevederi nu mai sunt aplicabile recurentului în cadrul unui proces civil. Astfel, faptul că intimatul nu a dorit să beneficieze de drepturile prevăzute în procesul contravențional, nu poate fi imputat autorităților publice.

Recurentul consideră că anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare, cu încetarea procesului contravențional de către instanța de judecată, constituie un remediu compensatoriu eficient ce atrage satisfacție echitabilă pentru intimatul Anatolie Bița.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 05 mai 2022.

La 09 iunie 2022, decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la adresa electronică a Inspectoratului de Poliție Soroca (f.d. 121).

Astfel, recursul, declarat la data de 22 iulie 2022, este în termen.

La 11 august 2022, copia recursului a fost expediată în adresa intimatului Anatolie Bița și a lui Viorel Ciumeica, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 135).

Prin referința depusă la 13 septembrie 2022, Anatolie Bița a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Bălți, pe care o consideră legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 30 noiembrie 2022 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei hotărâri noi, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că, înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Anatolie Bița a solicitat încasarea din contul Inspectoratului de Poliție Soroca în beneficiul său a sumei de 10 000 de lei, cu titlu de

prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale agentului constatator Viorel Ciumeica, ca urmare a anulării procesului-verbal cu privire la contravenție.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii depuse de către Anatolie Bița și a respins-o integral.

Instanța de fond a constatat că Anatolie Bița în cadrul procesului contravențional nu a fost reținut și nu i-a fost aplicată amendă contravențională anume de către instanța de judecată, respectiv, acțiunile agentului constatator nu fac parte din sfera de aplicare a acțiunilor ilicite comise în cadrul procesului contravențional prevăzute de lege. Astfel, motivele acțiunii nu întrunesc niciunul din temeiurile prevăzute expres de art. 3 al Legii 1545 din 25 februarie 1998, privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecătorești, ce ar atrage răspunderea statului în contextul invocat de reclamant.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de Anatolie Bița, a ajuns la concluzia temeinicii acestuia și a casat integral hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial și s-a încasat din contul Inspectoratului de Poliție Soroca în beneficiul lui Anatolie Bița suma de 500 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că odată ce instanța de judecată a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție, Anatolie Bița poate pretinde repararea prejudiciului moral prin prisma art. 384 alin. (2) lit. u) din Codul contravențional.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând materialele anexate la dosar, în raport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că concluziile instanțelor ierarhic inferioare sunt greșite.

În conformitate cu art. 384 alin. (2) lit. u) din Codul contravențional, persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Din sensul normei de drept citate rezultă că persoana în privința căreia a fost pornit proces contravențional are dreptul la repararea prejudiciilor cauzate de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Soroca prin sancționarea ilicită cu amendă contravențională, însă, din contul bugetului instituției care are personalitate juridică și poate fi subiect al raportului obligațional de răspundere pentru prejudiciul cauzat, în condițiile enunțate supra.

Potrivit art. 12 alin. (1) din Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr. 320 din 27 decembrie 2012, Inspectoratul General al Poliției este unitatea centrală de administrare și control a Poliției, cu statut de persoană juridică și cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 14 din aceeași Lege, în vederea îndeplinirii atribuțiilor specifice Poliției, prin ordinul ministrului afacerilor interne, la propunerea șefului Inspectoratului General al Poliției, se înființează subdiviziuni specializate. Subdiviziunile specializate sunt unități ale Poliției de competență teritorială generală, subordonate Inspectoratului General al Poliției, care pot crea servicii publice

desconcentrate și se instituie conform specificului unor sectoare și direcții concrete de activitate. Prin ordinul ministrului afacerilor interne se înființează subdiviziunea specializată a Poliției, care va avea calitatea de organ de urmărire penală. Structura și regulamentele de activitate a subdiviziunilor specializate se aprobă de către ministrul afacerilor interne.

În temeiul art. 15 alin. (1)-(3) din aceeași Lege, Poliția se organizează în subdiviziuni teritoriale – unități ale Poliției cu personalitate juridică, de competență teritorială corespunzător împărțirii administrativ-teritoriale a țării, subordonate Inspectoratului General al Poliției, care sunt amplasate și își desfășoară activitatea în teritoriul unității administrativ-teritoriale în baza regulamentelor de organizare și funcționare aprobate de șeful Inspectoratului General al Poliției.

Conform art. 3 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 547 din 12 noiembrie 2019, Inspectoratul General este persoană juridică cu competență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, cu sediul în mun. Chișinău, dispune de ștampilă cu imaginea Stemei de Stat și denumirea sa în limba de stat, precum și de cont trezorerial și alte atribute specifice, în modul stabilit.

Potrivit art. 15-17 din Regulamentul indicat, Inspectoratul are în subordinea sa: 1) subdiviziuni specializate; 2) subdiviziuni teritoriale. În vederea îndeplinirii atribuțiilor specifice Poliției, la propunerea șefului Inspectoratului, prin ordin al ministrului afacerilor interne, se înființează subdiviziuni specializate, inclusiv subdiviziunea care va avea calitatea de organ de urmărire penală. Subdiviziunile specializate reprezintă entități ale Poliției de competență teritorială generală, cu sau fără personalitate juridică, aflate în subordinea Inspectoratului.

Astfel, Inspectoratul de Poliție Soroca, fiind o subdiviziune a Inspectoratului General al Poliției, nu poate fi de sine stătător subiect în raportul obligațional de răspundere civilă, această obligație fiind atribuită prin lege unității centrale de administrare și control a Poliției, cu statut de persoană juridică și cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova.

În acest context, instanța de recurs constată că acțiunea a fost îndreptată față de un pârât necorespunzător.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că Anatolie Bița incorect și-a îndreptat acțiunea față de Inspectoratul de Poliție Soroca, care, prin efectul legii, nu poate fi subiect de sine stătător în raportul obligațional de răspundere civilă.

Instanța de recurs subliniază că în conformitate cu prevederile art. 27 din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi aparține reclamantului.

Astfel, dreptul de a alege pârâtul aparține reclamantului, iar instanțele de judecată sunt obligate să se expună pe acțiunea depusă în limitele cerințelor formulate față de pârâtii atrași.

În contextul celor expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge acțiunea înaintată de către Anatolie Bița.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Inspectoratul de Poliție Soroca.

Se casează integral decizia din 05 mai 2022 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 29 septembrie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Anatolie Bița împotriva Inspectoratului de Poliție Soroca, intervenient accesoriu Viorel Ciumeica cu privire la repararea prejudiciului moral și se pronunță o hotărâre nouă, prin care:

Se respinge acțiunea depusă de către Anatolie Bița împotriva Inspectoratului de Poliție Soroca, intervenient accesoriu Viorel Ciumeica cu privire la repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Mariana Pitic